

Lokaldemokrati og medvirkning i miljø- og bærekraftsarbeidet

Foto: Sambo

I miljøhandlingsprogrammet er det en overordnet målsetning å arbeide for å beskytte, bevare, gjenopprette og anvende de unike natur- og kulturmiljøene vi har i Norden. Det er en kompleks utfordring både å ta vare på verdifulle natur- og kulturmiljøer, og få til en bærekraftig bruk til det beste for befolkningen.

Det er en sterk tradisjon i Norden å trekke befolkningen med i samfunnsplanleggingen. For å sikre aksept for en offensiv miljøpolitikk, vil arbeidsformer som vektlegger bruk av lokaldemokratiet og lokal medvirkning stå sentralt i det norske formannskapet.

FN har evaluert bruken av naturressursene våre og økosystemets reelle verdi for samfunn og økonomi, kultur, velferd, liv og helse. Evalueringen slår blant annet fast at tiltak for å ta vare på naturressursene vil ha større mulighet til å lykkes hvis lokalsamfunn får eierskap eller råderett til naturressursene.

Følgende tiltak planlegges:

- Norge skal arrangere en Lokal Agenda 21-konferanse høsten 2006 der det blant annet skal foretas en kartlegging av gode nordiske eksempler på bred folkelig medvirkning i miljø- og bærekraftsarbeidet.
- Det skal utlyses en nordisk konkurranse hvor lokalsamfunnene inviteres til å presentere hvordan de arbeider for å nå det felles nordiske målet om å stanse tapet av biologisk mangfold innen 2010.
- Det vil bli holdt en workshop som oppfølging av FNs tusenårsevaluering med fokus på erfaringer med lokal naturforvaltning og den viktige rollen som lokalsamfunn spiller for bærekraftig forvaltning av naturressursene og fattigdomsbekjempelse.
- Gjennom blant annet å innhente erfaringer fra lokalsamfunn, forskning og ressurspersoner, skal det etableres en plattform for de nordiske lands arbeid om forholdet mellom friluftsliv og psykisk helsevern.
- I kulturmiljøarbeidet vil man fokusere på kystkultur og kystens kulturarv som en ressurs i regionene

Utgiver:
Miljøverndepartementet,
Postboks 8013 Dep, N-0030 Oslo

T-1451
ISBN 82-457-0400-8

Design & trykk: www.kursiv.no

Det norske formannskapsprogrammet på miljøområdet i 2006

www.miljo.no/nordisk-formannskap

Felles utfordringer krever felles løsninger

I Norden deler vi ikke bare mange av de samme miljøutfordringene – vi deler også en felles forståelse av hvordan disse best kan løses. Det norske formannskapet har valgt miljøutfordringene i Arktis med vekt på klima og miljøgifter samt folkelig medvirkning i miljø- og bærekraftarbeid som prioriterte nordiske innsatsområder i 2006.

Miljøet i Arktis er under press. Det er en økende interesse for utvinning av naturressurser i regionen. Miljøtilstanden i Arktis kan likevel ikke sikres gjennom regionale og lokale tiltak alene. Arktis er ekstra utsatt for global oppvarming. Arktis er også endestasjon for langtransporterte helse- og miljøskadelige stoffer, som det kan spores høye verdier av i både mennesker, dyr og natur. Dette gir oss i Norden et ekstra ansvar for å bruke vår internasjonale posisjon til å fremme det arktiske perspektivet i det globale miljøsamarbeidet.

I Norden har vi tradisjoner for bred folkelig deltakelse i den lokale samfunnsutviklingen. Folkelig medvirkning er en viktig forutsetning for en fortsatt offensiv miljøinnsats og et levende lokaldemokrati i vår egen region. Det norske formannskapet legger opp til en styrking og videreutvikling av samhandlingen med utvalgte grupper og lokal samfunn om prioriterte miljøtemaer i 2006.

Vi ser frem til å bygge på vårt gode nordiske naboskap for å sikre global oppmerksomhet omkring arktiske miljøutfordringer og lokal oppmerksomhet omkring miljø og bærekraftig utvikling.

Håkan Bjørnøy
Miljøvernminister Håkan Bjørnøy

Arktis

Miljøhandlingsprogrammet 2005-2008 for Nordisk Ministerråd fastslår at det skal legges en strategi for miljøinnsats i Arktis. Det norske formannskapet vil i særlig grad rette søkelyset mot miljøgifter og klima.

Arktis er ett av de områdene som i størst grad opplever de store og alvorlige klimaendringene på jorden. Både miljøet og folk som lever av fangst og fiske er svært sårbare for endringene som nå finner sted. I tillegg til klimaendringene, som har store konsekvenser for det biologiske mangfoldet, mottar Arktis langtransporterte miljøgifter med luft- og havstrømmer.

Følgende tiltak planlegges:

- Oppfølging av nordisk strategi for arbeidet med klima og miljøgifter i Arktis gjennom iverksettelse av nordiske prosjekter og felles nordiske initiativer i internasjonalt miljøsamarbeid.
- Lansere forvaltningsplan for Barentshavet som en nordisk modell for å løse sammensatte miljøproblemer i havområder
- Tverrsektorielt samarbeid for å belyse endringene i de miljømessige rammene for utnyttelsen av naturressursene i nord.
- En felles nordisk innsats for kartlegging av samfunnsmessige konsekvenser av klimaendringer.
- Vurdering av felles nordiske tiltak for både tilpasning til klimaendringer og forebygging av skader på infrastruktur og annet av samfunnsmessig betydning.

